

Bijlage bij de consultatie inzake de UBO-wetgeving van mr. D.R. de Lange, oud-notaris
We moeten deze regeling niet willen. We moeten de 4de anti-witwas richtlijn op dit punt aanpassen.

De UBO-wet legt een enorme lastenverzwaring op het bedrijfsleven en de mensen voor wie dit daadwerkelijk bedoeld is, zijn doorgaans ook niet erg onder de indruk van het overtreden van een wet, hun business is juist het overtreden van wetten en regels. Nagenoeg iedere onderneming moet bij het handelsregister gaan aangeven wie de ubo is, gestaafd met de nodige bewijsmaterialen.

Dan zou je zeggen als de ubo geregistreerd is in het handelsregister, het bedrijfsleven bij het verplichte cliëntenonderzoek daar “uitsluitend” op mag afgaan.

Dat is niet het geval: in artikel II van het wetsontwerp is het volgende opgenomen: “bij het verrichten van het cliëntenonderzoek verlaten de instellingen zich NIET uitsluitend op de informatie in het handelsregister [...]. Dit betekent dat het bedrijfsleven aan de ene kant verplicht wordt het register te vullen en aan de andere kant het bedrijfsleven niet uitsluitend op het register mag afgaan. Dat betekent dubbele lasten: immers de last van het vullen (en bijhouden van het register en van de advieskosten, met name als het niet zo duidelijk is wie ubo is) EN de last van het cliëntenonderzoek voor grote groepen ondernemingen en dienstverleners, welke last zij zullen doorbelasten aan het bedrijfsleven.

Daarnaast realiseert het ubo-register het grootste data lek aller tijden: juist nu we voorzichtig met privacy moeten omgaan (ook in Europees verband wordt er geroepen om bescherming van persoonsgegevens, met name van de burgers in relatie tot grote machtige(internet)ondernemingen), verplicht deze regeling dat de persoonsgegevens van de ubo's van nagenoeg elke onderneming in het register moeten worden opgenomen en de meeste gegevens openbaar toegankelijk zijn.

Is iedereen die een 25% belang in een onderneming heeft op voorhand zo verdacht dat kenmerkende persoonsgegevens maar meteen openbaar zouden moeten zijn? Zou er geen sprake moeten zijn van een redelijke verdenking, hetgeen een van de beginselen van ons strafrecht is?

Ik ben bang dat de wens tot criminaliteitsbestrijding ons zo verblindt dat we denken dat met de registratie van de ubo de oplossing in handen hebben.

Hoe zou het dan wel kunnen:

de invoering van een wettelijke verplichting van het bestuur van de onderneming om in het boek 2 aandeelhoudersregister een apart hoofdstuk toe te voegen waarin het bestuur moet bijhouden wie de UBO's zijn. Voor andere bedrijven dan BV's en NV's kan natuurlijk ook in een ander bestand/document/register.

Als de opsporingsdiensten daar om verzoeken (wellicht met toestemming van een rechter-commissaris om zeker te stellen dat er sprake moet zijn van een redelijke verdenking), is het bestuur/de vertegenwoordiger verplicht de gegevens van de UBO-pagina met de opsporingsdiensten te delen. Op deze wijze is er een wettelijke verplichting om UBO-registratie aan te houden maar behoort dit niet tot het publieke domein. Steekproefsgewijs wordt nagegaan of een bedrijf aan deze verplichting voldoet, met hoge boetes op het verzuim.